

Ügyleírás

Az ügyfelek számára

**A fás szárú növények védelmével kapcsolatos
hatósági eljárás szabályainak alkalmazása**

1. Fás szárú növény kivágásának engedélyezési eljárása

(a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. §)

A közterületen lévő fás szárú növények kivágásának engedélyezésére irányuló kérelmet minden esetben a **települési önkormányzat jegyzőjéhez**, mint a helyi környezet- és természetvédelmi hatósághoz kell benyújtani.

Az ügyfélnek a kérelmével egyidejűleg a hatósági eljárás lefolytatásáért **3000 forint összegű illetéket** kell lerónia, ez alól kizárólag az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény Itv. 5. § (1) bekezdésében felsoroltak mentesülnek (pl. helyi önkormányzat, költségvetési szerv, közhasznú nonprofit gazdasági társaság stb.). A legegyszerűbb módja a kérelem benyújtásának a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. mellékletében található **formanyomtatvány kitöltése és annak benyújtása**. A formanyomtatvány **használata nem kötelező**, a kérelmező más módon is benyújthatja kérelmét, ugyanakkor az abban meghatározott valamennyi szükséges adatot és információt szolgáltatni kell a hatóságnak. A kérelem benyújtható postai úton, vagy személyesen, illetve lehetőség van a szóban előterjesztett kérelem jegyzőkönyvbe vételére is.

A kérelemhez nem kell benyújtani hiteles tulajdoni lapot, elegendő az érintett ingatlan természetbeni adatainak (ha ismert, a helyrajzi számának, egyéb esetben a közterület címének és azon belül a kivágással érintett fa vagy fák elhelyezkedésének) megadása. Ezen adatokból a jegyző fogja megállapítani az ingatlannal rendelkezni jogosult és az esetlegesen érintett más ügyfelek személyét. A legfontosabb, hogy akkor kell a kérelmet a jegyzőhöz benyújtani, ha a fás szárú növény az R. hatálya alá tartozik és közterületen található. Amennyiben ezen alapkövetelmények nem teljesülnek, úgy a jegyző a kérelmet átteszi az illetékes más hatósághoz, illetve ha ez nem lehetséges érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatja.

Amennyiben más jogszabály hatálya alá tartozik az adott fás szárú növény, úgy nem alkalmazhatók az R. előírásai. Ebben az esetben a külön jogszabályban foglalt szabályok szerint kell eljárni és kérelmezni a fás szárú növény kivágása tekintetében.

Nem kell alkalmazni az R. szabályait az alábbi jogszabályok hatálya alá tartozó fás szárú növények esetében:

- a) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (az erdő, annak élő és élettelen alkotóelemei, az erdei életközösség; a külterületen található fásítás; az erdészeti létesítmény; az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület tekintetében);
- b) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (erdőre és védett természeti területekre vonatkozó rendelkezései);
- c) a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (32. § – távhővezeték biztonsági övezetére vonatkozó rendelkezések);
- d) a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény [63. § (3) bekezdés és a felhatalmazás alapján kiadott 324/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés 15. pontja – műemléki ingatlanon található fás szárú növények];
- e) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény [42/A. §, 43. § (3) bekezdése, 47. § 10. pontja – közutak mellett meghatározott távolságban lévő fás szárú növények];
- f) a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény [124. §, 133. § – villamos vezeték biztonsági övezetét sértő növényzet];

- g) a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény [43. § (3) bekezdése – a vasúti pálya közvetlen közelében lévő fás szárú növények];
- h) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény [29. § (4) bekezdése – települési önkormányzat képviselő-testülete hatósági határozatban elrendelt közérdekű környezetalakítás];
- i) a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény [17. § (2) bekezdése – a mérést akadályozó fás szárú növény eltávolítása];
- j) a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény [32. § (3) bekezdése – biztonsági övezetre vonatkozó előírások];
- k) a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény [7. § (2) bekezdés a) pontja és a felhatalmazása alapján kiadott 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 41. § – vízfolyást károsan befolyásoló növényzet eltávolítása];
- l) az energetikai célból termesztett, fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvényekre [71/2007. (IV. 14.) Korm. rendelet];
- m) a szennyvíz, szennyvíziszap és hígrágya elhelyezésére, hasznosítására szolgáló fával borított területre;
- n) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó területre [275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet].

Az eljárás során a jegyző beszerzi a fás szárú növényvel rendelkezni jogosult nyilatkozatát, továbbá értesíti valamennyi ügyfelet az eljárás megindításáról. Ezt követően – ha a kérelem valamely alapvető hiányosságban szenved – a jegyző **végzésben hiánypótlást** rendelhet el a tényállás tisztázása érdekében. Amennyiben a hiánypótlásnak nem tesz eleget, úgy a jegyző a kérelmet a rendelkezésre álló adatok alapján bírálja el (ami lehet elutasítás is), vagy ha a nyilatkozattétel elmaradása megakadályozta a tényállás tisztázását, abban az esetben megszüntetheti az eljárást.

Amennyiben valamennyi szükséges adat és információ a rendelkezésére áll, úgy **a jegyző szemlét tűz ki**, melyről **előzetesen értesíti** az ügyfeleket. Amennyiben valamely személy meghallgatása az eljárás során szükséges, úgy a jegyző azt a személyt **idézi**. Az idézés akkor szabályszerű, ha a szemlét megelőzően legalább 8 nappal kézbesítésre került az érintett személy részére. A helyszíni szemlén a jegyző **jegyzőkönyvet** vesz fel, melyben rögzít minden lényeges megállapítást, tény, nyilatkozatot annak érdekében, hogy az érdemi döntés kellően megalapozott legyen, és a tényállás is teljesen feltárásra kerüljön.

Az eljárás során előfordulhat, hogy a jegyző **szakértőt** rendel ki végzésben. Erre akkor kerülhet sor, ha a hatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel az ügy elbírálására. A jegyző a szakértővel közli a kérelemben és a szemléről készült jegyzőkönyvben szereplő és a feladata teljesítéséhez szükséges adatokat, információkat. A szakértői díjról és a szakértő költségterítéséről a kirendelésről szóló végzésben vagy legkésőbb az érdemi határozatban rendelkeznie kell a hatóságnak. A szakértő díját a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 157. § (1) bekezdése alapján főszabály szerint a kérelmező ügyfél köteles állni és előlegezni. Ellenérdekű ügyfelek esetében az eljárási költségek viseléséről (így a szakértő díjáról is) a jegyző az érdemi határozatában dönt: a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet, a kérelemnek megfelelő döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet, az eljárás megszüntetése esetén azt az ügyfelet, akinek eljárási cselekménye folytán az eljárási költség felmerült.

A tényállás megállapítását követően a hatóság **határozattal érdemben dönt** a kérelemről. A hatóság a fás szárú növény kivágása iránti **kérelmet elutasítja**, ha

- a) a kérelmező a fás szárú növény pótlásáról hiánypótlási felhívás ellenére sem nyilatkozott;
- b) a fás szárú növény áttelepítése szakmai és településrendezési szempontból célszerű és kivitelezhető; vagy
- c) az természetvédelmi vagy környezetvédelmi érdeket sért.

A fakivágási eljárás lefolytatására a Ket. alapján **30 nap ügyintézési határidő** áll a jegyző rendelkezésére, mely a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezését követő napon kezdődik. Ebbe a határidőbe nem kell beleszámítani a Ket. 33. § (3) bekezdésben felsorolt időtartamokat (pl. hiánypótlás, szakértői vélemény elkészítése). Külön említést érdemel, hogy amennyiben a hatóság az ügyben az ügyintézési határidőn belül nem hoz döntést, úgy az engedély megadottnak tekintendő. Ez azonban nem ad felmentést a pótlási kötelezettség alól, melyre nézve a jegyző külön eljárásban kötelező határozatot is kiadhat.

Speciális szabálya a R.-nek, hogy a település szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növény kivágásának kérelmezése esetén az eljárás megindításáról szóló **értesítést öt napon belül** hirdetményi úton, valamint – ha a település ilyennel rendelkezik – a település hivatalos honlapján is közzé kell tenni a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvényben meghatározott ügyféli jogok biztosítása céljából. Ez esetben **az ügyintézési határidő negyvenöt nap.**

Az ügyfél az R. 8. §-ában előírtak szerint köteles gondoskodni a kivágott **fás szárú növény pótlásáról** is, melyre nézve őt a jegyző az érdemi döntésében is kötelezi. A szakszerű pótlásra legfeljebb 1 év határidő adható. A pótlás kizárólag oly módon történhet, hogy a fás szárú növény – figyelemmel az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére – az emberi életet és egészséget nem veszélyeztetheti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, valamint nem okozhat kárt a meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését. Fasor fahiányainak pótlása kizárólag az adott fasor vonalába történő telepítéssel, a fasorra jellemző faj, fajta felhasználásával történhet, ha annak környezeti feltételei adottak. Ugyanakkor fás szárú növény **pótlása nem történhet az alábbiakban felsorolt fajok egyedeivel** (az R. 1. melléklete).

Inváziós fajú fás szárú növények:

Magyar név	Tudományos név
fehér akác*	<i>Robinia pseudoacacia</i>
amerikai kőris*	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>
mirigyes bálványfa*	<i>Ailanthus altissima</i>
cserjés gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Padus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

* Kivéve a kertészeti változatok.

Ha a pótlás inváziós fás szárú növény kivételként meghatározott kertészeti változataival történik, az ingatlan tulajdonosa, vagy kezelője, vagy az ingatlanon lévő fás szárú növényekkel bármely jogviszony alapján rendelkezni jogosult használója köteles gondoskodni a fás szárú növény továbbterjedésének megakadályozása érdekében az újulat eltávolításáról.

A döntést a jegyző hivatalos levélben **közli** minden ügyféllel, továbbá köteles **nyilvánosan is közzétenni** (a helyben szokásos módon, illetve a települési önkormányzat honlapján). Erre azért van szükség, mivel a fás szárú növény korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrásnak tekinthető. A határozatot továbbá a Ket. 69/A. § (1) bekezdése szerint bárki korlátozás nélkül megismerheti, arról költségtérítés ellenében másolatot kérhet.

Az érdemi döntés ellen, amennyiben azt bármelyik ügyfél sérelmesnek tartja **fellebbezésnek** van helye [2013. január 1-jét követően a **települési önkormányzat képviselő-testületéhez** címezve], melyet a jegyző útján kell előterjeszteni. A **fellebbezési eljárás illetéke 5000 forint** melyet a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg kell leróni. A másodfokon eljáró hatóság döntése ellen az illetékes **megyei törvényszékhez** lehet fordulni bírósági felülvizsgálatot kérve.

A jegyző a kiadott jogerős és végrehajtható engedélyében tett előírások betartását **ellenőrzi a helyszínen**, és amennyiben azt tapasztalja, hogy az engedélyes megsértette azokat, úgy végzésben a közigazgatási végrehajtást rendelhet el. Az erről szóló végzésében figyelmezteti az engedélyest, hogy amennyiben nem tesz eleget a fapótlási kötelezettségének, úgy **eljárási bírsággal sújtható**. Az eljárási bírság legalacsonyabb összege a Ket. 61. § (2) bekezdése szerint ötezer forint, legmagasabb összege természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén pedig egymillió forint. Az eljárási bírság mindaddig ismételhető, amíg az engedélyes nem tesz eleget a pótlási kötelezettségének. Az eljárási bírságot kiszabó végzésben rendelkezni kell az okozott esetleges többletköltségek megfizetéséről is (pl. többszöri helyszíni szemle költségei).

2. Kivágott fás szárú növény pótlására kötelezés

[a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdés és 8. §]

A **jegyző hivatalból eljárást folytat le és pótlásra kötelező határozatot hoz**, ha élet-, egészség- vagy vagyoni védelmi okból az ügyfél kivágta a fás szárú növényt, és 3 napon belül az R. 7. § (1) bekezdése alapján ezt a tényt bejelentette a jegyzőnél. Szintén kötelezést adhat ki a jegyző, ha a fakivágási kérelemről az ügyintézési határidőn belül nem döntött érdemben, ugyanakkor az ügyfél nem tett eleget az R.-ben foglalt pótlási kötelezettségének. Lehetőség van továbbá kötelezés kiadására abban az esetben is, ha olyan fakivágás jut a jegyző tudomására (bármely okból kifolyólag), melyre nézve engedély nem került kiadásra, illetve bejelentést sem tett az ügyfél (vagyis megsértették az R. előírásait). Az eljárás során felmerült indokolt költségek megfizetésére az ügyfelet kötelezi a jegyző (pl. szemle vagy szakértő költségei) az ügyfelet.

3. Fás szárú növény kivágására kötelezés

[a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdése]

A **jegyző hivatalból eljárást folytat le**, ha a fás szárú növény az **élet- vagy vagyoni biztonságát veszélyezteti, és e veszély másként nem hárítható el**. Jelen esetben lehetőség van a **határozat fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását** is elrendelni, illetve a kötelezett költségére a fakivágás azonnali elvégzésére is. Az eljárás során felmerült indokolt költségek megfizetésére az ügyfelet kötelezi a jegyző (pl. szemle vagy szakértő költségei) az ügyfelet.

4. Fás szárú növényvel kapcsolatos telepítési, fenntartási, és kezelési előírások betartására kötelezés

[a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése]

A jegyző hivatalból eljárást folytat le, ha tudomására jut, hogy a közterületen lévő fás szárú növényekkel kapcsolatos telepítési, fenntartási és kezelési előírásokat nem teljesítette valamely ügyfél. Lehetőség van a **határozat fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását** is elrendelni, illetve a kötelezett költségére a munkálatok azonnali elvégzésére is. Az eljárás során felmerült indokolt – és adott esetben megelőlegezett – költségek megfizetésére is kötelezni kell (pl. szemle vagy szakértő költségei, munkálatok költsége) az ügyfelet.

5. Szakmai segítségnyújtás és konzultációs a jogalkalmazási problémák kapcsán

Amennyiben kétség merül fel a fás szárú növény kapcsán, hogy az R. előírásait kell-e alkalmazni, vagy esetleg valamely más külön jogszabályt, úgy tájékoztatást kell kérni az illetékes jegyzőtől. A jegyző részletesen tájékoztatja az ügyfelet a kötelezettségeiről és jogairól, illetve a hatósági eljárás szabályairól.

Az R. alkalmazása során felmerülő problémás, egyedi esetekben, illetve a több szakterületet érintő ügyek (pl. részben vagy egészben helyi természetvédelmi oltalom alatt álló fát, fasort érintő fakivágási, pótlási eljárások) kezelése kapcsán szakmai segítség kapható továbbá a magyar állami természetvédelem hivatalos honlapjáról (www.termeszetvedelem.hu, vagy közvetlenül a <http://www.termeszetvedelem.hu/a-fas-szaru-novenyek-vedelmenek-szabalyai-a-346-2008-xii-30-korm-rendelet-alapjan> link alatt), illetve a Vidékfejlesztési Minisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkársága munkatársaitól is.

Budapest, 2012. július 19.